

L'elisir d'amore

GRAN TEATRE DEL LICEU

GRAN TEATRE DEL LICEU

T e m p o r a d a 9 1 - 9 2

CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Generalitat de Catalunya

Ajuntament de Barcelona

Ministerio de Cultura

Diputació de Barcelona

Societat del Gran Teatre del Liceu

EL SECRETO DE KNOCKANDO

WHISKY ESCOCES PURO DE MALTA.

En 1898, en una pequeña villa de las Highlands escocesas, nació la destilería KNOCKANDO.

KNOCKANDO de la distinguida firma de JUSTERINI & BROOKS LTD., proveedores de la Casa Real Británica desde el siglo XVIII.

La fecha de destilación siempre viene impresa en cada botella de KNOCKANDO. Siendo el resultado de un gran proceso en el que intervienen unas condiciones climatológicas ideales, una higrometría incomparable y una temperatura perfecta.

Tras la destilación se deja descansar durante largos años en barricas de roble. Y nunca se embotella sin antes alcanzar el sabor y el color que hacen de KNOCKANDO el whisky puro de malta con carácter único.

KNOCKANDO posee una serie de cualidades que le brindan las materias primas con las que se elabora. La ahumada fragancia de la turba, la ligera riqueza de la malta y la suavidad inigualable de agua pura de manantial dan como resultado el más puro whisky de malta: KNOCKANDO.

Sobre una frondosa colina que domina una amplia panorámica del río Spey, donde abundan truchas y salmones, se encuentra situada la destilería KNOCKANDO. Cuyo nombre procede del país "Knoc-an-dhu": pequeña colina negra. Sería casi imperdonable venir a Escocia sin visitar esta famosa destilería.

L'elisir d'amore

Melodrama en dos actes

Text de Felice Romani

Música de Gaetano Donizetti

Funció de Gala

Diumenge, 24 de maig, 21 h., funció núm. 89, fora d'abonament

Dimarts, 26 de maig, 21 h., funció núm. 90, torn D

Dimecres, 27 de maig, 21 h., funció núm. 91, fora d'abonament

Divendres, 29 de maig, 21 h., funció núm. 92, torn E

Dissabte, 30 de maig, 21 h., funció núm. 93, fora d'abonament

NOCHE DE ESTRENO

Si en el estreno de su ópera o concierto favoritos quiere experimentar esta sensación, tiene dos opciones:

comprar todas las butacas del aforo o tener un
reproductor Láser Disc Pioneer.

La primera opción dudamos mucho que pudiera hacerla realidad en ningún teatro del mundo. En cambio la segunda, además de ser posible, le permite ver y escuchar, con la máxima calidad que ofrece la tecnología digital, sus óperas o conciertos preferidos en su propia casa.

Nuevos reproductores de Láser Disc Pioneer. Perfección de sonido y pureza de imagen para disfrutar de auténticas noches de estreno.

AVGUSTA BBT

PIONEER®
The Art of Entertainment

L'elisir d'amore

Adina	Alida Ferrarini (24, 27 i 30)
	Nuccia Focile (26 i 29)
Nemorino	Luciano Pavarotti (24, 27 i 30)
	Fernando de la Mora (26 i 29)
Belcore	Ingvar Wixell
Doctor Dulcamara	Alfredo Mariotti
Giannetta	Gloria Fabuel
Director d'orquestra	Marcello Panni
Director d'escena	Giuseppe de Tomasi
Escenògraf i	
dissenyador de vestuari	Ferruccio Villagrossi
Dissenyador de llums	Giuseppe Ruggero
Director del cor	Romano Gandolfi
Subdirector del cor	Andrés Máspero
Assistent dels mestres del cor	José Luis Basso
Attrezzo	Procedent de Rancati, Milà
Vestuari	Procedent d'Arrigo, Milà
Sabateria	Procedent de Calzature
	Epoca, Milà
Perruqueria	Procedent de Mario Audello,
	Torí
Servei de sabateria	Valldeperas, Barcelona
Servei de perruqueria	Damaret, Barcelona
Producció	Procedent de La Bottega
	Veneziana S.R.L., Venècia
Violí concertino	Jaume Francesch

ORQUESTRA SIMFÒNICA I COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

BAGUÉS

J. O I E R I A

PASSEIG DE GRÀCIA, 41
TELÈFON 216 01 73
08007 BARCELONA

CARRER SANT PAU, 6
TELÈFON 317 32 46
08001 BARCELONA

RAMBLA DE LES FLORS, 105
TELÈFON 317 19 74
08002 BARCELONA

Contingut argumental

ACTE I

Al camp, davant un mas

Els camperols descansen de les dures feines de la sega quan apreta el sol del migdia. Nemorino, un camperol pobre, està enamorat d'Adina, una rica i bonica terratinent, propietària del mas, i, mentre la contempla a una certa distància, expressa en solitari els seus sentiments: quan més la veu, més l'estima, però sap que ella no vol pas perdre el temps amb ell. A més, ella és molt espavilada, ho sap tot, i ell se sent sempre com un pobre idiota que no sap fer altra cosa que sospirar. Per divertir els altres, Adina llegeix en veu alta la llegenda de l'elixir d'amor que féu que Isolda s'enamorés de Tristany.

De cop i volta hom sent un tambor i una marxa militar i arriba Belcore, un sergent presumit i una mica perdonavides, amb un escamot de soldats. També fa sovint el paper de conquistador i ofereix unes flors a Adina, a la qual, convençut del seu atractiu, triga molt poc a proposar el matrimoni. Adina se sent afalagada, però mai no s'ha deixat conquerir per cap home amb aquesta facilitat i li diu que s'ho ha de pensar. Els camperols estan segurs que Adina domina la situació, però Nemorino està desesperat, perquè veu Belcore com un rival atrevit i coratjós.

Nemorino vol parlar amb Adina, però aquesta l'envia a veure el seu oncle, que està molt malalt: potser deixarà els seus diners a un altre i Nemorino es morirà de gana. Però a Nemorino tant li fa morir de fam com d'amor. Ella li diu amb claredat que mai no el podrà estimar i ell jura en va que només pot estimar Adina.

Plaça del poble

Sona la corneta i els llogarrencs s'apleguen a la plaça, amb curiositat per saber què és el que passa. Arriba el doctor Dulcamara, un personatge curiós, carregat de papers i de flascons que impressionen molt el públic. En realitat, és un engalipador i un xerraire i, el molt barrut, diu que té poders màgics per guarir tots els mals i que la seva medicina té tots els certificats d'autenticitat; a més, és molt barata i pràcticament la regala.

Quan Dulcamara ha acabat la seva peroració i els llogarrencs han marxat, Nemorino pensa que aquest home li ha estat enviat pel cel. Nemorino sap allò que vol: l'elixir d'amor de la reina Isolda. Dulcamara el té, és clar, i el ven a Nemorino –tot i que en realitat no és res més que una ampolla de vi de Bordeus barat– per tots els diners que aquest té, un ducat. Dulcamara el prevé que l'elixir només farà efecte després de vint-i-quatre hores (el temps suficient perquè l'engalipador pugui fugir del poble). Nemorino agraeix, molt content, l'ajut del doctor, perquè pensa que, finalment, aconseguirà l'amor d'Adina.

Quan resta sol, Nemorino troba deliciós l'elixir i ja se sent més segur. Adina té una gran sorpresa quan el veu tan tranquil i despreocupat, especialment quan li diu que el seu cor es guarirà l'endemà. Ella, però, se sent picada per l'aparent indiferència i quan arriba Belcore accepta de ser la seva esposa en el termini d'una setmana. Nemorino se'n riu, perquè està segur que tot canviarà. En aquest moment el sergent rep l'ordre de marxar a l'alba. Degut a l'actitud de superioritat de Nemorino, Adina accedeix a casar-se aquest mateix dia. Això destrueix la tranquil·litat i l'alegria de Nemorino, el qual prega Adina, amb patetisme, que esperi només un dia. Mentre Nemorino prega desesperat que Dulcamara l'ajudi, Adina invita tothom al casament.

ACTE II

Interior del mas d'Adina

Adina, Belcore, Dulcamara i Giannetta seuen a taula. Els llogarrencs beuen i canten. Una banda contribueix a l'alegria general. És l'àpat amb el qual hom celebra el compromís d'Adina. Aquesta i Dulcamara canten la cançó «La Nina gondoliera e il senator Tredenti», que diu de quina manera Nina, una gondolera, rebutjà un ric senador pel pobre Zanetto.

Quan arriba el notari, Adina no vol signar el contracte de matrimoni i diu que esperarà fins al vespre. En realitat no vol casar-se amb Belcore i vol creure que l'ajornament és perquè desitja que Nemorino estigui present. Tothom marxa, llevat de Dulcamara, que encara vol menjar una mica més. Nemorino arriba i pressent que tot està perdut. Dulcamara li recepta una altra ampolla de l'elixir

d'amor i li assegura que, no sols Adina, sinó totes les noies del poble, s'enamoraran d'ell de seguida. Nemorino, però, no té els diners i Dulcamara li dóna un termini de quinze minuts per trobar-ne.

Belcore s'assabenta del problema de Nemorino i el convenç perquè s'allisti a l'exèrcit, amb la qual cosa rebrà immediatament vint escuts. Nemorino s'allista encantat i corre a buscar Dulcamara per comprar l'elixir. Belcore creu que ha eliminat un rival.

Un pati camperol

Giannetta anuncia a les noies del llogarret la bona notícia que l'oncle ric de Nemorino ha mort i li ha deixat una fortuna. Totes s'apleguen al voltant d'ell. Arriben Adina i Dulcamara i tenen una gran sorpresa quan veuen Nemorino tan feliç. Nemorino i Adina no saben res encara sobre l'afer de l'herència i ell atribueix totes aquestes sobtades atencions de les noies a l'efecte de l'elixir. Adina fins i tot se sent gelosa quan veu que Nemorino la ignora.

Adina ha sabut per Belcore l'allistament de Nemorino i intenta parlar amb ell, però Nemorino, convençut que l'elixir ja comença també a fer l'efecte que ell desitja, no li fa cap cas. Dulcamara parla amb Adina i li diu que ell donà un elixir màgic a Nemorino, el qual l'estimava tant que fins i tot va vendre la seva llibertat per poder-li pagar. Adina està molt commoguda i ara sap que ella també n'està enamorada. Dulcamara ofereix a Adina un elixir que pot fer que cent homes s'enamorin d'ella, però la noia reconeix que només estima Nemorino, al qual, diu, conquerirà sense necessitat de cap elixir.

Nemorino, sol, expressa una altra vegada els seus sentiments autèntics. Adina torna i li lliura, perquè els ha comprat, els papers de l'allistament. També li aconsella que resti a casa, on tots l'estimen. Però quan la noia s'acomiada, Nemorino diu que, ja que ella evidentment no l'estima, prefereix restar a l'exèrcit i tenir la mort d'un soldat. Aleshores, finalment, Adina li declara el seu amor. Nemorino creu enfolir de felicitat.

Belcore arriba amb els seus soldats, seguit de Dulcamara i els camperols. El sergent s'adona de tot el que ha succeït i accepta la desfeta sense problemes, però amb la seva fanfarroneria habitual. Dulcamara ofereix els seus serveis a Belcore i aprofita l'avinentesa

per lloar els poders del seu elixir, que ara vol comprar tothom. Adina i Nemorino són molt feliços i tots els presents, llevat de Belcore, lloen Dulcamara quan aquest s'acomiada.

S E D A

B A I L E Y S

***L'elisir*, o el triomf -momentani- del beneitó**

A primera vista, *L'elisir d'amore* és una òpera bufa més, una de les grans –si es vol– però una òpera que segueix fidelment el model buf heretat, encunyat pel gran Rossini. Una observació més detallada del llibret, de la partitura i de les situacions dramàtiques revela, però, petites desviacions en relació al paradigma que obliguen a considerar *L'elisir* com un cas a part i que fan que només parcialment es pugui considerar una òpera bufa.

És cert que en les òperes bufes no tot era astracanada i que hi havia «parti serie», normalment la parella de joves amants, que musicalment eren tractades sense tragèdia però amb tendresa i afecte, circumstància que conferia als seus sentiments una certa «seriositat» de la qual se'n derivava una suposada «sinceritat». A *L'elisir*, per bé que hi ha personatges bufs gairebé de catàleg, com el doctor Dulcamara o l'impertinent sergent Belcore, descendent en línia directa del Miles Gloriosus, trobem un tractament dels sentiments de la parella de joves amants que excedeix considerablement els límits del gènere. No parlem només de la seductora pomada melòdica d'«una furtiva lacrima» en to menor amb les seves anades a major per reflectir l'esperança del protagonista; parlem també del colpidor «Adina, credimi» de Nemorino o del sentit «Quanto amore! ed io, spietata» que canta Adina acompanyada per les bufonades de Dulcamara. Des d'aquest punt de vista *L'elisir* apareix sovint tenyit de prou malenconia i llanguiment d'arrel genuïnament romàntica com per considerar-lo més pròxim a la *comédie sentimentale* –de la qual tenim un bon exemple donizettian en *La fille du régiment*– que no pas a l'òpera bufa en sentit estricte.

Un altre aspecte diferencia *L'elisir* de qualsevol altra òpera: el peculiar tractament dramàtic que rep el protagonista masculí.

Nemorino no solament és un antiheroi, sinó que és el cas més extrem de beneiteria que s'ha vist mai en un paper protagonista d'òpera. El pobre xicot, analfabet, ingenu, és la riota de tothom, i els adjectius que al llarg dels dos actes li dediquen tots els per-

Adina i Belcore: dos personatges de *L'elisir d'amore*
Gravat de De Valentini

sonatges –incloent-hi la seva futura esposa– fan feredat. El Doctor Dulcamara, que ha vist molt món, diu «Nel paese que ho girato più d'un gonzo ho ritrovato, ma un uguale in verità non si trova non si dà» (Pels llocs que he recorregut més d'un totxo he trobat, però com aquest, certament no se'n troben, no n'hi ha); el sergent Belcore li diu successivament «scimunito» (imbècil), «babbuino» (idiota), «baggiano» (tros de quòniat) i Giannetta i tot el cor opinen d'ell que és «semplicione» (babau). Adina demana al sergent que es compadeixi de Nemorino ja que és «un malac-corto, un mezzo pazzo» (un beneit, un ximple).

De tota manera Nemorino té una certa lucidesa en relació a la seva situació ja que en la cavatina de presentació opina d'ell mateix «io son sempre un idiota, io non so che sospirar».

Fins i tot Felice Romani, el llibretista de *L'elisir*, opinava de la seva criatura que era un ase. Sembla que Donizetti, amb un gran instint teatral, va insistir molt que al final hi havia d'haver una romança en solitari de Nemorino (la futura «una furtiva lacrima» que acabaria convertint-se en la peça més famosa de l'obra). Romani, en canvi, era del parer que en aquell moment de l'acció no s'esqueia una romança d'un individu com Nemorino i al·legava: «Què hi pinta aquí aquest babau de poble que ve a fer una somicada patètica quan tot hauria de ser festa i alegria!». Des d'un punt de vista dramàtic tenia raó Romani; des d'un punt de vista musical tenia raó Donizetti; i com que *L'elisir* és una òpera, tenia raó Donizetti. Per acabar-ho d'adobar, Nemorino s'ha enamorat d'Adina, la noia més rica del poble, coqueta, voluble, esparpillada, una autèntica fura tallada amb el mateix patró que la Rosina de *Il barbiere* o la Norina de *Don Pasquale*.

Finalment el beneitò acabarà aconseguint la bella. Una victòria momentània ja que, com gairebé tothom que s'ha enfrontat amb *L'elisir*, ens hem de fer la pregunta dramàtica. ¿Què passaria si *L'elisir* tingués un tercer acte que expliqués la futura vida matrimonial d'Adina i Nemorino? Probablement l'òpera derivaria inexorablement cap a un drama verista del tipus *Cavalleria rusticana*.

La nostra òpera però, només té dos actes i acaba com Déu mana, amb casori i alegria general. De fet, quan acabi l'òpera no haurà passat gairebé res, tot plegat una petita història sense trasbalsos, intranscendent i inofensiva, que ens deixarà dormir tranquils.

Com a *Tristan und Isolde* aquí també hi ha un màgic beuratge amorós —que resultarà ser vi de Bordeus—; Adina i Nemorino són, de fet, Tristany i Isolde, però avui Tristany i Isolde se n'han anat de vacances a Itàlia, a la Itàlia feliç de l'òpera bufa.

Xavier Pujol

ROSA BISBE

JOIERIA

Ganduxer, 20. Tel. (93) 201 65 90

Galerías La Avenida. Rambla Catalunya, 121. Tel. (93) 217 41 39

Barcelona

AHORA LA MUSICA TE VA A ENTRAR POR LOS OJOS

"LASER DISC"

CDV 496

PHILIPS

En Vidosa, tenemos la más impresionante selección de música, y personal muy especializado que le aconsejará. Y ahora, también lo último en video disco. Venga, vea y escuche de paso el lector de discos ópticos CDV 496 de PHILIPS capaz de reproducir tanto los discos CD Audio Digital como los de video «Laser Disc» en todos los formatos.

LA REVOLUCION TECNOLOGICA EN

Balmes/Pàdua

Una alemanya, un quec i un buffo amb veu de cabra

A principis de la dècada dels trenta del segle passat, degut a la jubilació anticipada i voluntària de Rossini, que es va retirar dels escenaris després de *Guillaume Tell* (1829), la categoria de «primer compositor italià d'òpera» havia quedat, per dir-ho d'alguna manera, vacant i dos compositors, Vincenzo Bellini i Gaetano Donizetti es disputaven l'honor d'accedir al cobejat setial; Verdi no podia entrar en la competició ja que encara era molt jove i tot just començava a aprendre l'ofici.

Donizetti ja era aleshores un compositor força valorat; la seva *Anna Bolena* (1830) havia obtingut un èxit considerable; a principis de 1832 el compositor passava, però, un petit moment de crisi: el seu *Hugo, conte di parigi*, estrenat a La Scala el 13 de març d'aquell any, havia estat un mig fracàs i, en canvi, Bellini, amb els triomfs obtinguts amb *La sonnambula* (1831) i *Norma* (1831), l'avançava clarament en la carrera cap a la glòria.

És potser per aquest motiu, per aquesta necessitat d'obtenir immediatament un èxit clar que el tornés a situar en competició, que Donizetti acceptà l'encàrrec de compondre una òpera que li oferí Alessandro Lanari, empresari del Teatro della Cannobiana de Milà. L'empresari, al llindar de la fallida econòmica, necessitava urgentment un èxit de públic per rescabalar-se de les pèrdues de la temporada. D'aquesta confluència de necessitats artístiques i econòmiques nasqué *L'elisir d'amore*, un títol que hauria d'esdevenir immortal en el gènere, una de les tres úniques òperes de Donizetti –juntament amb *Lucia di Lammermoor* i *Don Pasquale*– que no ha caigut mai del repertori i no ha tingut necessitat del famós «renaixement donizettià» per tornar als escenaris ja que sempre, amb més o menys assiduïtat segons les modes, ha estat representada.

Donizetti tenia fama de treballar ràpid; amb *L'elisir*, però, va batre tots els seus «rècords». Segons la llegenda l'òpera va ser composta en només quinze dies; el compositor treballava més ràpidament que el llibretista i literalment li prenia els fulls de les mans; acreditats estudis recents afirmen que Donizetti potser hi va estar treballant

durant tot un mes. Sigui com sigui és un termini molt breu per una obra tan acabada com *L'elisir*.

El brevíssim termini imposat per l'empresari no permetia perdre temps buscant un tema original; per aquest motiu Donizetti i el llibretista Felice Romani, un dels més qualificats de l'època, que ja havia treballat amb Rossini, que havia creat, entre molts altres, els textos de *La sonnambula*, *Norma* o *Anna Bolena*, es posaren a treballar sobre un llibret operístic preexistent, una pràctica desacreditada avui però correntíssima en aquella època feliç en què el consum d'òperes noves era superior a la capacitat imaginativa dels llibretistes.

L'obra escollida fou *Le philtre*, un text que Eugène Scribe, partint d'una altra obra anterior, *Il filtro*, de Silvio Malaperta, havia creat l'any anterior per a una òpera de Daniel-François-Esprit Auber que havia obtingut un gran èxit però que a la llarga acabaria quedant arraconada per l'èxit durable i immens de l'obra de Donizetti.

Romani va treballar bé, el seu text supera sovint el de Scribe, Donizetti va treballar excel·lentment i *L'elisir* és un dels seus títols més reeixits. L'orquestració no és una «gran guitarra» que acompanya; és cert que no és germànica –densa– sinó italiana –clara– però és molt treballada i delicada, especialment en l'ús de les fustes, de categoria gairebé rossiniana. La vena melòdica és constant, fluent i escaient: el còmic martelleig rítmic constant per a les veus greus dels «buffi» i la gran volada lírica per a l'expressió dels sentiments. Els concertants, impecables; i els cors, vius i airoso.

Els dos artistes havien treballat de valent i l'obra va quedar enllestida en el termini previst. Tot estava a punt per a l'estrena, Donizetti, però, no estava gaire convençut que els artistes poguessin fer honor a la seva partitura i és famós el comentari que sobre la capacitat dels cantants va fer a Romani: «Se'n prepara una de bona, amic meu. Tenim una *prima donna* alemanya [la primera Adina, Clara Sabine Heinefetter], un tenor que quequeja [Giovanni Batista Genero, en el paper de Nemorino], un *buffo* que té veu de cabra [Giuseppe Frezzolini, com a Dulcamara] i un baix francès que no es pot dir que valgui gaire [Henri-Bernard Dabadie, en Belcore] i encara els hem de fer honor».

No podem saber avui si els cantants eren realment tan dolents com Donizetti afirmava; de tota manera, tenia motius per témer el

pitjor: ell havia compost l'òpera i sabia que *L'elisir*, sense presentar dificultats vocals insalvables, no era fàcil, especialment en el paper d'Adina, que presenta una gran complexitat vocal, que sovint se'n va força amunt i que necessita una soprano de coloratura amb gran agilitat. Nemorino, en canvi, no presentava grans dificultats de tessitura, a no ser que el cantant decidís afegir pel seu compte ornaments a «Una furtiva lacrima»; però no era clar – ni ho continua essent – que els tenors sabessin graduar el nivell d'ingenuïtat del personatge i no el convertissin en escena en un idiota integral. Pel que fa a Belcore i Dulcamara no hi hauria d'haver hagut problema; el sil·labeig, sovint endimoniadament ràpid, necessita cantants amb una gran facilitat d'articulació que, a més, han de tenir una vis còmica de primera qualitat, però, d'aquests especímens, a Itàlia sempre n'hi havia hagut.

Finalment *L'elisir* s'estrenà el 12 de maig de 1832 al Teatro della Cannobiana i, per sort, els temors de Donizetti no es confirmaren. L'obra obtingué una gran acollida des del principi.

L'any següent *L'elisir* sortí d'Itàlia per començar un llarg viatge internacional, que encara no ha acabat. La primera ciutat estrangera on es va representar va ser precisament Barcelona, on l'obra es representà el 25 de maig de 1833 al Teatre de la Santa Creu. A Madrid també hi va arribar aquell mateix any, a Lisboa l'any següent, el 1836 a Londres i el 1838 a Nova York.

Al Liceu es va estrenar el 5 de febrer de 1848; mentrestant havien passat moltes coses: Bellini havia mort en plena joventut (1835) i Donizetti, que després de *L'elisir* ens havia deixat títols com *Lucrezia Borgia* (1833), *Maria Stuarda* (1834), *Lucia di Lammermoor* (1835), *Roberto Devereux* (1837), *La Favorita* (1840) i *Don Pasquale* (1843), agonitzava, dement, al seu Bèrgam natal.

Donizetti moriria el 8 d'abril de 1848 poques setmanes després de l'estrena liceista de *L'elisir*; Verdi ja estava a punt per prendre el relleu com a «primer compositor italià d'òpera».

Xavier Pujol

SOLO CUANDO
LA PERFECCION
ES LA META
SE PUEDE CREAR
UN COCHE ASI.

NUEVO ROVER SERIE 800
EN LOS LIMITES DE LA PERFECCION.

De 3.685.000 a 4.860.000 ptas.*

BRITISH MOTORS, S.A. C/ Mallorca, 169-171,
Tel. 451 01 18 Avda. de Sarrià, 163 Tel. 205 28 64
AUTO NAPOLS, S.L. C/Nàpols, 306-312,
Tel. 207 62 62 P.º San Gervasio, 46-48 Tel. 417 31 37

* Precio final recomendado, IVA y transporte incluidos.

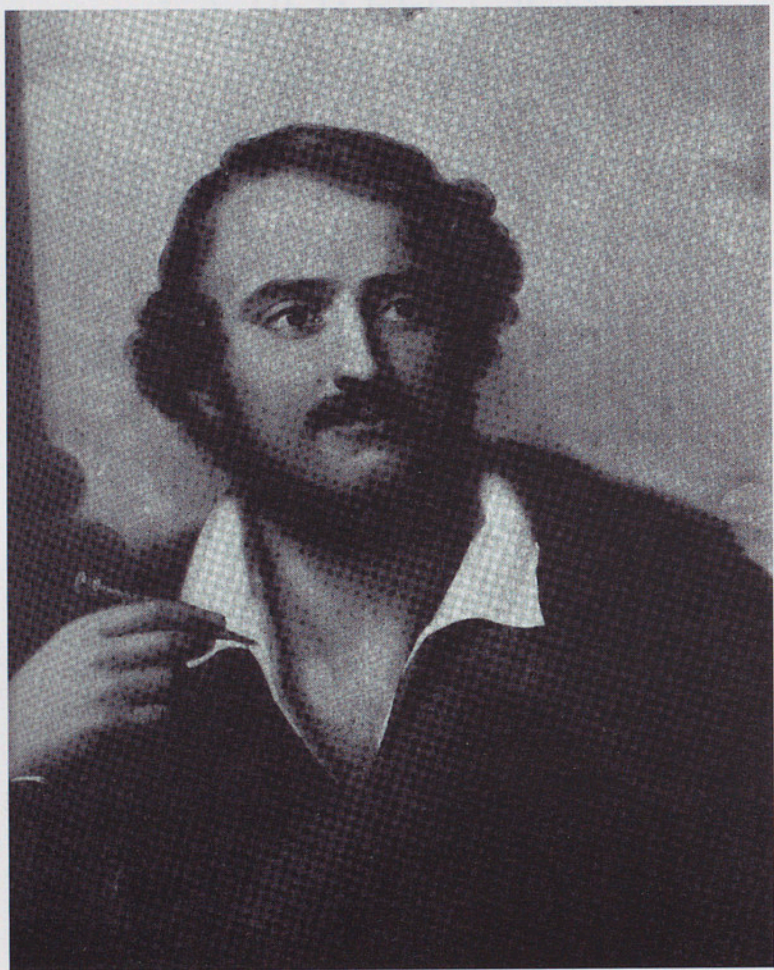
Gaetano Donizetti (1797-1848)

Gaetano Donizetti va néixer a Bèrgam el 29 de novembre de 1797 (cal recordar que, en el decurs de deu anys, nasqueren Rossini, Donizetti i Bellini). La família de Donizetti era de condició humil, malgrat la qual cosa Gaetano pogué estudiar a l'Escola de Caritat de Música, on trobaria com a professor Simone Mayr, un suport decisiu per a Donizetti, a qui també estimaria com un fill, tota la vida. Gaetano estudià, així mateix, a Bolonya, de 1815 a 1817, en un període en què ja va compondre algunes obres que no foren estrenades. En tornar a Bèrgam, va escriure algunes òperes avui desconegudes, que es van estrenar a Venècia i a la mateixa Bèrgam (a l'Escola de Mayr).

Hom pot dir que, en el catàleg de setanta-dues òperes, el primer gran èxit de Donizetti fou *Zoraide di Granata*, estrenada a Roma l'any 1822. Després trobà un bon acolliment a Nàpols (on visqué uns anys) amb òperes que tampoc no han arribat a sobreviure. El 1830 estrenà al Teatro Carcano de Milà *Anna Bolena* i començà una reputació de signe internacional. Dos anys després neix una obra mestra, *L'elisir d'amore* (al Teatro della Canobbiana de Milà). Ja que una relació d'obres i estrenes fora massa prolixa, només farem esment de les més importants: *Lucrezia Borgia* (La Scala, 1833), *Maria Stuarda* (San Carlo, 1834), *Lucia di Lammermoor* (San Carlo, 1835), *Roberto Devereux* (San Carlo, 1837), *La fille du régiment* (Opéra Comique de París, 1840), *La Favorita* (Opéra de París, 1840), *Linda di Chamounix* (Kärntnertheater de Viena, 1842), *Don Pasquale* (Teatre Italià de París, 1843), *Caterina Cornaro* (San Carlo de Nàpols, 1844) i *Poliuto* (San Carlo de Nàpols, 1848).

Donizetti, lloat per tothom, però que patí la soledat i una greu malaltia, pogué ser traslladat, en condicions ben precàries, des de París a Bèrgam, on morí, el 8 d'abril de 1848, d'una afecció cerebral-medul·lar, segons confirmà l'autòpsia. L'any 1875, les despulles foren traslladades a Santa Maria la Major, al costat de les del seu mestre i protector Simone Mayr.

Músic massa prolífic? Artesà de l'òpera? Aquests són uns interrogants que s'han plantejat durant molts anys i que encara no s'han esvaït del tot en certs ambients operístics, al voltant de la figura

Gaetano Donizetti (1797-1848)

de Gaetano Donizetti, a qui ningú, però, no gosa discutir la condició d'ésser un dels principals i més significatius representants de l'escola belcantista. També és veritat que han estat només quatre les òperes de Donizetti que no han desaparegut dels escenaris al llarg de molts anys (*L'elisir d'amore*, *Lucia di Lammermoor*, *La Favorita* i *Don Pasquale*), tot i que aquesta circumstància ha estat modificada els darrers anys amb el redescobriment d'altres

òperes, que (s'ha vist ben palesament) no mereixien pas l'oblit, fins al punt de poder-se parlar arreu d'una «Donizetti renaissance» (en la qual aconseguí una fita ben important el Gran Teatre del Liceu, quan el 1947 reposà *Anna Bolena*, que havia estat la primera òpera representada en aquest escenari, cent anys abans).

L'estrena de *L'elisir d'amore* tingué lloc al Teatre della Cannobiana de Milà el 12 de maig de 1832, amb Sabina Heinefetter (Adina), Giambattista Genero (Nemorino), Henry-Bernard Dabadie (Belcore) i Giuseppe Frezzolini (Dulcamara). L'èxit fou molt important, fins al punt que Donizetti va escriure al seu mestre Simone Mayr que «La Gazzetta Privilegiata de Milà escriu massa meravelles sobre el meu *L'elisir*; massa; creieu-me... massa!». L'obra trigà ben poc a arribar a Barcelona (25 de maig de 1833 al Teatre de la Santa Creu). El mateix any fou representada a Madrid, i l'any següent fou a Lisboa i Berlín i després a Viena (1835), Londres (1836), Nova York (1838), París (1839), etc.

L'elisir d'amore tingué la seva estrena al Liceu el 5 de febrer de 1848, quan encara no feia un any de la inauguració del Teatre, amb Amalia Brambilla (Adina), Giovanni B. Verger (Nemorino), Gaetano Ferri (Belcore), Agostino Rovere (Dulcamara) i la direcció de Marià Obiols. Després tornà a ser programada les temporades 1853-54 i 1854-55 i trigà trenta anys a representar-se un altre cop. Ja en aquest segle, tingué un repartiment llegendari la temporada 1916-17: Elvira de Hidalgo, Tito Schipa, Armand Crabbé i Antonio Pini-Corsi. Schipa tornà a ser el protagonista en el cicle 1929-30 i Hipòlit Lázaró ho fou l'any 1932. Passaren vint-i-tres anys fins que l'obra fou representada una altra vegada al Liceu: temporada 1955-56, amb Antonietta Pastori i Gianni Poggi. Des d'aleshores s'ha programat més sovint, amb protagonistes com Ferruccio Tagliavini, Eduard Giménez (tres temporades), Carlo Bergonzi, Josep Carreras i Alfredo Kraus. La xifra total de representacions en aquest Gran Teatre és de cinquanta-tres (la darre-ra vegada el 16 de juny de 1985).

Ferrán Contreras

JOYEROS

F. Pérez Cabrero, 4 Tel. 201 33 00 Barcelona-08021 (junto Turó Park)

MARCELLO PANNI (Director d'orquestra)

Va néixer a Roma. Té un repertori molt ampli, des de la música barroca fins al melodrama tradicional i la música contemporània. És invitat sovint per les principals institucions musicals italianes i pels grans teatres europeus, entre els quals l'Òpera de París, la Staatsoper de Viena, l'Òpera de Zuric, l'Òpera de Berlín, etc. L'any 1988 dirigí per primera vegada al Metropolitan de Nova York (*L'elisir d'amore* amb

Pavarotti) on ha tornat amb *Rigoletto* i més representacions de *L'elisir d'amore*. Ha dirigit

òperes que no són del repertori habitual, de Pergolesi, Paisiello i també de Berio, Bussotti i Glass. Darrerament ha dirigit *L'elisir d'amore* al Metropolitan de Nova York, Lyric de Chicago, Covent Garden

de Londres i Staatsoper de Viena, sempre amb Pavarotti. Enguany fa el seu debut al Gran Teatre del Liceu.

GIUSEPPE DE TOMASI (Director d'escena)

Nasqué a Milà i, després d'haver efectuat estudis clàssics, es llicencià en farmàcia. Seguí cursos al Conservatori de Milà i es diplomà com a director escènic a l'Acadèmia d'Art Dramàtic. En iniciar la seva carrera fou assistent de Tatiana Pavlova, Franco Enríquez i Attilio Colonello, amb qui col·laborà als teatres italians més importants. Entre

d'altres ciutats, ha dirigit a Como, Bèrgam, Vicenza, San Remo, Rovigo, Marsella, Mân-

tua, Spoleto, Munic, París, Baden Baden, Essen, Nova York, Bari, Gènova, Treviso, Parma, Savona, Ravenna, Avinyó, Buenos Aires, Niça, Brengenz i Lisboa. Al Liceu debutà la temporada 1968-69 amb *Un ballo*

in maschera, i hi ha intervingut en setze temporades.

ALIDA FERRARINI (Adina)

(Dies 24, 27 i 30)

Nasqué a Villafranca (Verona) i estudià a Verona amb Enzo Cecchetelli. L'any 1973 guanyà el Concurs Internacional Toti Dal Monte i debutà amb Mimí (*La Bobème*). Actua amb regularitat a les temporades més importants d'Itàlia (Bologna, Milà, Parma, Torí, Venècia, Verona, etc.). A La Scala ha interpretat Micaela (*Carmen*) i Adina (*L'elisir d'amore*). Altres personatges destacats del seu repertori són

Gilda (*Rigoletto*), Marie (*La fille du régiment*), Norina (*Don Pasquale*), Lucia di Lammer-

moor i Liu (*Turandot*). Fora d'Itàlia ha actuat, entre altres ciutats, a Londres, Frankfurt, Colònia, París, San Francisco, Viena, Bordeus, Tolosa, etc. En aquest Gran Teatre del Liceu debutà la temporada 1983-84 amb Micaela

(*Carmen*) i el cicle següent tornà amb Giulietta (*Capuleti e Montecchi*).

NUCCIA FOCILE (Adina)

(Dies 26 i 29)

Va néixer a Militello (Catània) i estudià a Torí. L'any 1983 guanyà el Concurs Belli de Spoleto i debutà amb *La serva padrona* de Pergolesi. L'any 1985 fou guardonada al Concurs Pavarotti de Filadèlfia i fou finalista del Concurs Belvedere de Viena. Aviat cantà a Torí Mimí i Musetta (*La Bobème*) i Oscar (*Un ballo in maschera*). En les primeres temporades de la seva carrera

cantà a Gènova, Spoleto, Dublín, Oviedo, Zuric, Buenos Aires, Filarmonico de Verona

(Mimí de *La Bobème* amb Pavarotti) i debutà a La Scala. Ha fet actuacions, també a Moscou, Venècia, Hamburg, Roma, Pesaro, Bèrgam, Bologna, Parma, Filadèlfia, Houston, París, Madrid, etc.

Amb aquestes funcions de *L'elisir d'amore* actua per primer cop a Barcelona.

LUCIANO PAVAROTTI (Nemorino)

(Dies 24, 27 i 30)

Nasqué a Mòdena i estudià amb Arrigo Pola i Ettore Campogalliani. Fa poc ha celebrat els trenta anys del debut a Reggio Emilia amb Rodolfo (*La Bohème*). Trigà ben poc en esdevenir una de les grans figures del món de l'òpera. Tots els grans teatres voldrien tenir-lo en les seves temporades, perquè, a més, la seva popularitat és avui poc habitual. Fins i tot els no afeccionats a l'òpera el coneixen i l'admoren. La seva veu lluminosa, les grans facultats, el

fraseig depurat i la gran expressivitat són algunes de les seves millors característiques.

Ha enregistrat un gran nombre de discs, ha intervingut en alguns films, surt sovint a la televisió i protagonitza concerts mundials multitudinaris. En aquest Gran Teatre debutà la temporada 1963-64

amb Alfredo (*La Traviata*) i tornà el 1970-71 amb Rodolfo (*La Bohème*) i Edgardo (*Lucia di Lammermoor*) i el 1988-89 per un recital.

FERNANDO DE LA MORA (Nemorino)

(Dies 26 i 29)

Aquest tenor mexicà féu el debut professional l'any 1986 i el 1987 ja cantà per primer cop als EUA, a San Francisco, com a protagonista de *Roméo et Juliette* i inaugurà la temporada de Mèxic amb *Tosca*. La temporada 1988-89 cantà per primera vegada a Europa *La Traviata* i *Faust* a Colònia, i tornà a San Francisco amb *La Bohème*. La temporada 1989-90

debutà a La Scala amb *La Traviata* i a l'Òpera de Viena. Després interpretà el *Requiem* de Verdi amb La Scala a Moscou, *Rigoletto* a Bolonya i Mèxic, *La Traviata* i *L'elisir d'amore*, *Roberto Devereux* a Nova York, *Faust* al Palais Bercy de París i a Pittsburgh, etc. Debutà al Liceu la temporada 1990-91 amb *Roberto Devereux*.

INGVAR WIXELL (Belcore)

Va néixer a Lulea (Suècia) i estudià a Estocolm. Esdevingué membre de la Reial Òpera d'Estocolm, on debutà amb Papageno (*Die Zauberflöte*). L'any 1967 debutà a l'Òpera de Berlín, de la qual també és membre titular, i als EUA, a San Francisco, amb *L'elisir d'amore*. És invitat també a La Scala de Milà, Covent Garden de Londres, Hamburg, Metropolitan de Nova York, festivals

de Salzburg, Bayreuth, Ais de Provença, Glyndebourne, etc. Entre els seus enregistraments i films figuren *Rigoletto*, *Tosca*, *Aida*, *L'elisir d'amore*, *Don Giovanni*, *Le nozze di Figaro*, entre altres. Actuà per primera vegada al Gran Teatre del Liceu la temporada 1976-77 com a Scarpia (*Tosca*) i després ho féu en el cicle 1984-85 interpretant el rol de Belcore (*L'elisir d'amore*).

ALFREDO MARIOTTI (Dulcamara)

Nascut a Romans di Varmo, Udine, es va formar a Torí. Després de guanyar dos concursos italians, debutà a l'edat de vint-i-un anys al Festival de Spoleto. Des d'aleshores ha desenvolupat una carrera d'especialista en papers de baix còmic, tot destacant en rols com Mustafà (*L'italiana in Algeri*), Don Magnifico (*La Cenerentola*), Don Bartolo (*Il barbiere di Siviglia*), Melitone (*La forza del destino*), Dulca-

mara (*L'elisir d'amore*) o el protagonista de *Don Pasquale*. Ha cantat a tots els teatres europeus importants, amb inclusió del Bolshoi de Moscou. El Gran Teatre del Liceu, en el qual ha fet ja trenta-set representacions, fou un dels primers teatres internacionals on va actuar, als inicis de la seva carrera, ja que s'hi va presentar la temporada 1959-60 amb Geronte (*Manon Lescaut*).

GLORIA FABUEL (Giannetta)

Va néixer a València l'any 1967 i va ingressar molt jove al Conservatori d'aquesta ciutat, on estudià piano i cant, aquesta darrera disciplina amb Carmen Martínez Lluna. A quinze anys ja començà a actuar en públic. Amplià estudis amb Nella Anfuoso i Alfredo Kraus entre altres. Guanyà els concursos de Benitatxell, López-Chàvarri de València, Eugenio Marco de Sabadell,

Mary Garden d'Escòcia i Julián Gayarre de Pamplona. L'any 1990 debutà amb gran èxit al

Festival d'Ais de Provença amb un recital. Es presentà al Gran Teatre del Liceu la temporada 1988-89 amb Elisetta (*Il matrimonio segreto*) i després ha interpretat Despina (*Così fan tutte*), Oscar (*Un ballo in maschera*), Ghita (*Una cosa rara*) i Papagena (*Die Zauberflöte*).

QUORUM

Fragancia y Diseño de Barcelona

ANTONIO PUIG
perfumes

Contenido argumental

ACTO I

En el campo, ante una alquería

Los campesinos descansan de las duras tareas de la siega cuando aprieta el sol del mediodía. Nemorino, un campesino pobre, está enamorado de Adina, una rica y bella terrateniente, propietaria de la alquería, y, mientras la contempla a una cierta distancia, expresa en solitario sus sentimientos: cuanto más la ve, más la ama, pero sabe que ella no quiere perder el tiempo con él. Además, ella es muy lista, lo sabe todo, y él se siente siempre como un pobre idiota que no sabe hacer otra cosa que suspirar. Para divertir a los demás, Adina lee en voz alta la leyenda del elixir de amor que hizo que Isolda se enamorase de Tristán.

De repente se oye un tambor y una marcha militar y llega Belcore, un sargento presumido y un poco perdonavidas, con un pelotón de soldados. También representa con frecuencia el papel de conquistador y ofrece unas flores a Adina, a la que, convencido de su atractivo, tarda muy poco en proponer el matrimonio. Adina se siente halagada, pero nunca se ha dejado conquistar por ningún hombre con esta facilidad y le dice que debe pensarlo. Los campesinos están seguros que Adina domina la situación, pero Nemorino está desesperado, porque ve a Belcore como un atrevido y valeroso rival.

Nemorino quiere hablar con Adina, pero ésta le envía a ver a su tío, que está enfermo: quizás deje su fortuna a otro y Nemorino se morirá de hambre. Pero a Nemorino tanto le da morir de hambre como de amor. Ella le dice claramente que nunca le podrá amar y él jura en vano que sólo puede querer a Adina.

Plaza del pueblo

Suena una corneta y los aldeanos se reúnen en la plaza, con curiosidad por saber qué es lo que pasa. Llega el doctor Dulcamara, un curioso personaje, cargado de papeles y de frascos que impresionan mucho a los presentes. En realidad, es un charlatán embaucador y, el muy fresco, dice que tiene poderes mágicos para curar todos los males y que su medicina tiene todos los certificados

de autenticidad; además, es muy barata y prácticamente la regala. Cuando Dulcamara ha acabado su perorata y los aldeanos se han ido, Nemorino piensa que este hombre le ha sido enviado por el cielo. Nemorino sabe lo que quiere: el elixir de amor de la reina Isolda. Dulcamara lo tiene, claro, y lo vende a Nemorino —aunque en realidad no és más que una botella de vino de Burdeos barato—, por todo el dinero que éste tiene, un ducado. Dulcamara le previene que el elixir sólo hará efecto después de veinticuatro horas (el tiempo suficiente para que el embaucador pueda huir del pueblo). Nemorino, muy contento, agradece la ayuda del doctor, porque piensa que, finalmente, conseguirá el amor de Adina. Cuando queda solo, Nemorino encuentra delicioso el elixir y ya se siente más seguro. Adina tiene una gran sorpresa cuando lo ve tan tranquilo y despreocupado, especialmente cuando le dice que su corazón sanará al día siguiente. Ella, no obstante, se siente picada por la aparente indiferencia y cuando llega Belcore acepta ser su esposa en el plazo de una semana. Nemorino se ríe, porque está seguro que todo cambiará. En este momento el sargento recibe la orden de abandonar el pueblo al amanecer. Debido a la actitud de superioridad de Nemorino, Adina accede a casarse este mismo día. Esto destruye la tranquilidad y la alegría de Nemorino, quien ruega patéticamente a Adina que espere sólo un día. Mientras Nemorino ruega desesperado que Dulcamara le ayude, Adina invita a todos a la boda.

A C T O I I

Interior de la alquería de Adina

Adina, Belcore, Dulcamara y Giannetta están sentados en la mesa. Los aldeanos beben y cantan. Una banda contribuye a la alegría general. Es el ágape con el que se celebra el compromiso de Adina. Ésta y Dulcamara cantan la canción «La Nina gondoliera e il senator Tridenti», que explica cómo Nina, una gondolera, despreció a un rico senador por el pobre Zanetto.

Cuando llega el notario, Adina no quiere firmar el contrato de matrimonio y dice que esperará hasta la noche. En realidad no quiere casarse con Belcore y quiere creer que el aplazamiento es porque desea que Nemorino esté presente. Todos se van, excepto

Dulcamara, que todavía quiere comer un poco más. Nemorino llega y presiente que todo está perdido. Dulcamara le receta otra botella de elixir de amor y le asegura que no sólo Adina, sino todas las muchachas del pueblo, se enamorarán de él enseguida. Nemorino, no obstante, no tiene dinero y Dulcamara le da un plazo de quince minutos para que lo encuentre.

Belcore se entera del problema de Nemorino y lo convence para que se aliste en el ejército, con lo que recibirá inmediatamente veinte escudos. Nemorino se alista encantado y corre a buscar a Dulcamara para comprarle el elixir. Belcore cree que ha eliminado un rival.

Un patio campestre

Giannetta anuncia a las muchachas de la aldea la buena noticia de que el rico tío de Nemorino ha muerto y le ha dejado una fortuna. Todas se reúnen a su alrededor. Llegan Adina y Dulcamara, que se sorprenden cuando ven tan feliz a Nemorino. Éste y Adina todavía no saben nada sobre el asunto de la herencia y él atribuye estas repentinas atenciones de las muchachas al efecto del elixir. Adina incluso siente celos cuando ve que Nemorino la ignora.

Adina ha sabido por Belcore del alistamiento de Nemorino e intenta hablar con él, pero Nemorino, convencido de que el elixir ya empieza también a surtir el efecto que desea, no le hace ningún caso. Dulcamara habla con Adina y le dice que él dio un mágico elixir a Nemorino, quien la amaba tanto que incluso vendió su libertad para poder pagarlo. Adina está muy conmovida y ahora sabe que también ella está enamorada. Dulcamara ofrece a Adina un elixir que puede hacer que cien hombres se enamoren de ella, pero la muchacha reconoce que sólo ama a Nemorino, a quien, dice, conquistará sin necesidad de ningún elixir.

Nemorino, solo, expresa otra vez sus sentimientos auténticos. Adina regresa y le entrega, porque los ha comprado, los papeles del alistamiento. También le aconseja que se quede en casa, donde todos le quieren, pero cuando la muchacha se despidе, Nemorino dice que, ya que ella evidentemente no le ama, prefiere permanecer en el ejército y tener la muerte de un soldado. Entonces, finalmente, Adina le declara su amor. Nemorino cree

enloquecer de felicidad.

Belcore llega con sus soldados, seguido por Dulcamara y los campesinos. El sargento se da cuenta de todo lo que ha ocurrido y acepta la derrota sin problemas, pero con su habitual fanfarronería. Dulcamara ofrece sus servicios a Belcore y aprovecha la ocasión para alabar los poderes del elixir, que ahora todos quieren comprar. Adina y Nemorino son muy felices y todos los presentes, excepto Belcore, alaban a Dulcamara cuando éste se despide.

Rolex Day-Date.

Oro de 18 quilates. Caja Oyster totalmente impermeable. Cronómetro oficialmente certificado. Cristal zafiro. Indicación automática de la fecha y del día de la semana con todas sus letras. Solicite catálogo.

ROLEX

J. ROCA Joyero.

Paseo de Gracia, 18. BARCELONA

Boutique

Diagonal, 580. BARCELONA

Las dos grabaciones de
«L'ELISIR D'AMORE»
con
PAVAROTTI
en discos

PolyGram

DECCA 414461-2 • 2CDs ADD(1971)

D.G. 429744-2 • 2CDs DDD(1990)

DECCA

Gaetano Donizetti (1797-1848)

Gaetano Donizetti nació en Bérgamo el 29 de noviembre de 1797 (recuérdese que en el curso de diez años nacieron Rossini, Donizetti y Bellini). La familia de Donizetti era de condición humilde, a pesar de lo cual Gaetano pudo estudiar en la Escuela de Caridad de Música, donde encontraría como profesor a Simone Mayr, una ayuda decisiva para él, a quien también querría como un hijo toda la vida. Gaetano estudió, también, en Bolonia, de 1815 a 1817, período en que ya compuso algunas obras que no fueron estrenadas. Al volver a Bérgamo, escribió algunas óperas, hoy desconocidas, estrenadas en Venecia y en la misma Bérgamo (en la Escuela de Mayr).

Puede decirse que en el catálogo de setenta y dos óperas, el primer gran éxito de Donizetti fue *Zoraide di Granata*, estrenada en Roma en 1822. Después encontró una buena acogida en Nápoles (donde vivió algunos años) con óperas que tampoco han llegado a sobrevivir. En 1830 estrenó en el Teatro Carcano de Milán *Anna Bolena* y comenzó para él una reputación de signo internacional. Dos años después nace una obra maestra, *L'elisir d'amore* (en el Teatro della Canobbiana de Milán). Ya que una relación completa de obras y estrenos sería prolija en exceso, citaremos sólo las más relevantes: *Lucrezia Borgia* (La Scala de Milán, 1833), *Maria Stuarda* (San Carlo de Nápoles, 1834), *Lucia di Lammermoor* (San Carlo de Nápoles, 1835), *Roberto Devereux* (San Carlo de Nápoles, 1837), *La fille du régiment* (Opéra Comique de París, 1840), *La Favorita* (Opéra de París, 1840), *Linda di Chamounix* (Kärntnertortheater de Viena, 1842), *Don Pasquale* (Teatro Italiano de París, 1843), *Caterina Cornaro* (San Carlo de Nápoles, 1844) y *Poliuto* (San Carlo de Nápoles, 1848).

Donizetti, alabado por todo el mundo, pero sufriendo la soledad y una grave enfermedad, pudo ser trasladado, en condiciones muy precarias, desde París hasta Bérgamo, donde murió, el 8 de abril de 1848, de una afección cerebro-medular, según confirmó la autopsia. En 1875 los restos fueron trasladados a Santa María la Mayor, al lado de los de su maestro y protector Simone Mayr.

¿Músico demasiado prolífico? ¿Artesano de la ópera? Estos son

unos interrogantes que se han planteado durante muchos años y que todavía no se han desvanecido completamente en ciertos ambientes operísticos, alrededor de la figura de Gaetano Donizetti, a quien nadie, no obstante, se atreve a discutir la condición de ser uno de los principales y más significativos representantes de la escuela belcantista. También es verdad que han sido sólo cuatro óperas de Donizetti las que no han desaparecido en los escenarios durante muchos años (*L'elisir d'amore*, *Lucia di Lammermoor*, *La Favorita* y *Don Pasquale*), aunque esta circunstancia ha sido modificada en los últimos años con el descubrimiento de otras óperas, que (se ha visto bien claro) no merecían el olvido, hasta el punto de que se puede hablar en todas partes de una «Donizetti renaissance», en la que consiguió un hito muy importante el Gran Teatre del Liceu, cuando en 1947 repuso *Anna Bolena*, que había sido la primera ópera representada en este escenario, cien años antes.

El estreno de *L'elisir d'amore* tuvo lugar en el Teatro della Canobbiana de Milán el 12 de mayo de 1832, con Sabina Heinefetter (Adina), Gianbattista Genaro (Nemorino), Henry-Bernard Debadie (Belcore) y Giuseppe Frezzolini (Dulcamara). El éxito fue muy importante, hasta el punto de que Donizetti escribió a su maestro Simone Mayr que «La Gazetta Privilegiata de Milán escribe demasiadas maravillas sobre mi *Elisir*; demasiadas, creedme...; ¡demasiadas!». La obra tardó muy poco en llegar a Barcelona (25 de mayo de 1833 en el Teatre de la Santa Creu). El mismo año fue representada en Madrid, y el año siguiente lo fue en Lisboa y Berlín y después en Viena (1835), Londres (1836), Nueva York (1838), París (1839), etc.

L'elisir d'amore tuvo su estreno en el Liceu el 5 de febrero de 1848, cuando todavía no hacía un año de la inauguración del Teatro, con Amalia Brambilla (Adina), Giovanni B. Verger (Nemorino), Gaetano Ferri (Belcore), Agostino Rovere (Dulcamara) y la dirección de Marià Obiols. Después volvió a ser programada en las temporadas 1853-54 y 1854-55 y tardó treinta años en representarse otra vez. Ya en este siglo tuvo un reparto legendario en la temporada 1916-17: Elvira de Hidalgo, Tito Schipa, Armand Crabbé y Antonio Pini-Corsi. Schipa volvió a ser el protagonista en el ciclo 1929-30 e Hipólito Lázaro lo fue en 1932. Pasaron veintitrés años hasta

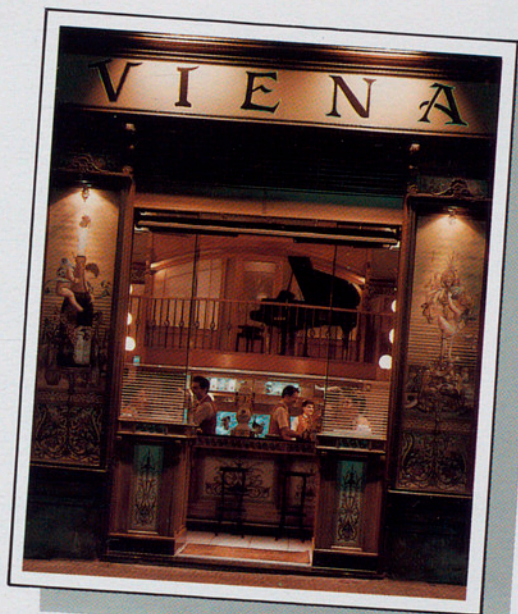

Gaetano Donizetti i Gioacchino Rossini

que la obra fue representada otra vez en el Liceu: Temporada 1955-56, con Antonietta Pastori y Gianni Poggi. Desde entonces se ha programado con mayor frecuencia, con protagonistas como Ferruccio Tagliavini, Eduard Giménez (tres temporadas), Carlo Bergonzi, Josep Carreras y Alfredo Kraus. La cifra total de representaciones en este Gran Teatre es de cincuenta y tres (la última vez, el 16 de junio de 1985).

**Per
fer un tast
no cal perdre
l'estil**

Gabriel Disseny

Rambla dels Estudis, 115

Per menjar bé, bo i ràpid.

MAJORICA[®]

Joies i Perles

L'elisir d'amore

1er. ACTE

Nemorino, un pauvre paysan, aime sans espoir Adina, une riche et belle héritière qui l'accable de son dédain. Accompagné de son régiment, arrive Belcore, un vaniteux sergent qui offre des fleurs à Adina puis lui propose de l'épouser. Flattée, la jeune fille demande néanmoins à réfléchir. Au désespoir, Nemorino se sent évincé par ce rival avantageux. Il tente en vain d'avouer ses sentiments à Adina qui n'en a cure. Nemorino jure qu'il n'aimera jamais qu'elle.

Sur la place du village, voici que débarque le docteur Dulcamara, un charlatan sans scrupules qui persuade aisément les villageois de ses pouvoirs magiques, capables de guérir tous les maux. Nemorino se rassérène un peu et pense que cet homme est un envoyé du ciel. Il lui réclame l'élixir d'amour de la reine Iseulde dont Adina lui a vanté les vertus. Dulcamara s'empresse de lui vendre le breuvage qui n'est autre qu'un médiocre vin de Bordeaux. Ravi, Nemorino ne doute plus d'obtenir ainsi l'amour de sa belle. Surprise par la tranquillité et la désinvolture dont semble à présent faire preuve son amoureux transi, Adina, vexée, voit arriver Belcore et accepte sans hésiter de l'épouser en moins d'une semaine. Nemorino ne fait qu'en rire, ce qui exaspère encore davantage Adina et, lorsque Belcore reçoit l'ordre de quitter le village le lendemain à l'aube, elle accepte de l'épouser le jour même. Désespéré, Nemorino supplie la jeune fille de retarder le mariage d'un jour et part à la recherche de Dulcamara pour implorer son aide. Adina invite tous les villageois à ses noces.

2ème. ACTE

Les villageois fêtent les fiançailles d'Adina par un festin mais, lorsque le notaire apparaît, la jeune fille se refuse à signer le contrat de mariage et le remet à plus tard, dans la soirée. Nemorino retrouve enfin Dulcamara et le prie de lui vendre une autre bouteille de son élixir magique bien qu'il ne dispose pas de l'argent nécessaire. Dulcamara consent à lui accorder un délai de quinze minutes pour réunir la somme. Peu après, Belcore parvient à convaincre Nemorino de s'enrôler dans l'armée et lui remet vingt écus

que celui-ci s'empresse d'aller remettre à Dulcamara en échange de sa précieuse potion.

Dans le village, le bruit court: Nemorino vient d'hériter d'une fortune considérable. Les jeunes filles lui font la cour, sous le regard surpris d'Adina et de Dulcamara qui, ignorant encore tout de cet héritage, ne comprennent rien au bonheur soudain du jeune homme: Dulcamara attribue cependant à l'effet de son elixir le succès obtenu par Nemorino auprès des jeunes filles. Adina, un peu jalouse, apprend par Belcore que Nemorino s'est enrôlé dans l'armée; elle, tente en vain de l'en dissuader mais celui-ci, persuadé que l'elixir commence à faire son effet, lui répond avec indifférence. Dulcamara apprend à Adina que Nemorino a payé de sa liberté l'elixir qui lui vaudra son amour. Il offre à la jeune fille une fiole de son philtre magique mais celle-ci, après avoir enfin reconnu qu'elle s'est éprise de Nemorino, déclare qu'elle le séduira avec ses propres armes. Resté seul, Nemorino chante son amour et lorsqu'Adina revient, elle lui remet ses papiers militaires qu'elle a rachetés; Nemorino lui déclare que si elle ne l'aime pas, il préfère partir avec la troupe. Adina se décide enfin à avouer ses sentiments à un Nemorino ivre de joie. Belcore se rend compte de la situation et accepte sa défaite d'une fanfaronnade. Dulcamara lui offre alors ses services et vante les vertus de son elixir que les villageois, à présent, s'arrachent. Au milieu de l'allégresse générale, que Belcore est seul à ne pas partager, le jeune couple, radieux, chantent les louanges de Dulcamara qui s'apprête à abandonner le village.

L'elisir d'amore

ACT I

Nemorino, a poor peasant, is in love with Adina, a rich and beautiful landowner, whom he contemplates from a distance but she does not want to waste her time on him. A short while after the conceited sergeant Belcore arrives with a detachment of soldiers and offers Adina some flowers. He does not delay in proposing marriage to her. Adina is pleased but she tells him that she has to think about it. Nemorino despairs because he sees Belcore as a daring and valient rival. Nemorino wants to speak to Adina but she tells him clearly that she will never be able to love him. Nemorino swears in vain that he can only love her.

Doctor Dulcamara, a deceitful quack, arrives in the town square. He shamelessly tells the villagers that he has magic powers to cure all ills. Nemorino thinks that this man has been sent by heaven and asks him for Queen Isolde's elixir of love, that Adina had spoken about. Dulcamara, of course, sells it to him but in fact it is a bottle of cheap Bordeaux Wine. Nemorino, who is very happy, thinks that finally he will win Adina's love. She is surprised when she sees Nemorino so clam and unworried and is piqued by his apparent indifference. So when Belcore arrives, she agrees to be his bride in a week's time. Nemorino laughs and so Adina, when Belcore receives the order to leave the village at dawn, agrees to marry him that same day. Nemorino, in despair, begs Adina to wait only one day goes off to look for Dulcamara and ask for his help. Adina invites everybody to the wedding.

ACT II

Everybody is celebrating Adina's wedding at a banquet but, when the notary arrives, she does not want to sign the marriage contract and says that she will wait until night. Nemorino is alone with Dulcamara who prescribes for him another bottle of the elixir to solve his problems but, as he has no money, Dulcamara gives him fifteen minutes to find it. Straight afterwards, Belcore persuades Nemorino to enlist in the army for which he receives then and there twenty florins. He runs off to find Dulcamara and buy the elixir.

The news that Nemorino has inherited a sizable fortune reaches the village. The girls court him and Adina and Dulcamara are surprised when they see Nemorino so happy. They still know nothing about the inheritance and Nemorino puts all the girls' attention down to the effect of the elixir. Adina is even jealous and, as she has found out from Belcore about Nemorino enlisting in the army, tries to talk to him but he is convinced that the elixir is beginning to have the desired effect and pays no attention to her. There follows a conversation between Dulcamara and Adina during which the latter finds out that Nemorino has even sold his freedom to be able to pay for an elixir which he believes will satisfy his wishes. Dulcamara offers her another elixir but she, confessing that she loves Nemorino, declares that she will win him by her own means. After this, Nemorino, who is alone, expresses his feelings, and Adina returns and gives him the papers of his enlistment that she has bought but he tells her that since she does not love him, he prefers to stay in the army. Then, finally, Adina declares her love to him and Nemorino believes that he has gone mad with happiness. Belcore realizes everything that has happened and accepts defeat with his usual boastfulness. Dulcamara offers him his services and speaks highly of the powers of his elixir that all the villagers now want to buy. Adina and Nemorino are happy and all those present, except Belcore, praise Dulcamara as he prepares to leave the village.

F I R M A S

T O D O
U N
M U N D O
D E
M O D A

ROBERTO VERINO

NACHO RUIZ

GEORGES RECH

SYNONYME
DE GEORGES RECH

PIERRE BALMAIN

GUY LAROCHE

MARIELLA BURANI

ANNALISA FERRO

POLVERE

LASSERRE

BURBERRYS

OLIVIER STRELLI

PATROCINADOR OFICIAL

EXP '92
SEVILLA

El Corte Inglés

I N T E R N A C I O N A L E S

Discografia

La present discografia només inclou una selecció de les versions íntegres. Els personatges són esmentats en l'ordre següent: Adina, Nemorino, Belcore i Dulcamara. A continuació l'orquestra, el cor i el director.

Bidu Sayao, Ferruccio Tagliavini, Giuseppe Valdengo, Salvatore Baccaloni. Metropolitan de Nova York. Dir.: Giuseppe Antonicecchi. 1949 - MELODRAM, MEL 454.

Margherita Carosio, Nicola Monti, Tito Gobbi, Melchiorre Luise. Òpera de Roma. Dir.: Gabriele Santini. 1952 WORLD RECORD CLUB, C 226/7.

Alda Noni, Cesare Valletti, Afro Poli, Sesto Bruscantini. RAI de Roma. Dir.: Gianandrea Gavazzeni. 1952 - FONIT CETRA, CD, CDE 1056.

Hilde Güden, Giuseppe Di Stefano, Renato Capecchi, Fernando Corena. Maggio Musicale Fiorentino. Dir.: Francesco Molinari Pradelli. 1955 - DECCA, CD, 411 699-2.

Rosanna Carteri, Luigi Alva, Rolando Panerai, Giuseppe Taddei. Scala de Milà. Dir.: Tullio Serafin. 1959 - COLUMBIA, SAQX 7257/8.

Renata Scotto, Giuseppe Di Stefano, Giulio Fioravanti, Ivo Vinco. Donizetti de Bèrgam. Dir.: Gianandrea Gavazzeni. 1961 - PARAGON, DSV 52027.

Mirella Freni, Nicolai Gedda, Mario Sereni, Renato Capecchi. Òpera de Roma. Dir.: Francesco Molinari Pradelli. 1967 - EMI, CD, CMS 7 69897 2.

Fulvia Ciano, Ferruccio Tagliavini, Gianni Maffeo, Giuseppe Valdengo. Orquestra de Cambra de Praga i Cor. Dir.: Ino Savini. 1967 - SUPRAPHON, 1120621/3.

Renata Scotto, Carlo Bergonzi, Giuseppe Taddei, Carlo Cava. Maggio Musicale Fiorentino. Dir.: Gianandrea Gavazzeni. 1968 - MEMORIES, CD, HR4 129/30.

Roberta Peters, Alfredo Kraus, Mario Sereni, Fernando Corena. Metropolitan de Nova York. Dir.: Fausto Cleva. 1968 - GOP, CD, 719.

Reri Grist, Luciano Pavarotti, Ingvar Wixell, Sesto Bruscantini. Òpera de San Francisco. Dir.: Giuseppe Patané. 1969 - BUTTERFLY MUSIC, CD, 006.

Joan Sutherland, Luciano Pavarotti, Dominic Cossa, Spiro Malas. English Chamber, Ambrosian Opera. Dir.: Richard Bonyngé. 1971 - DECCA, CD, 414 461-2.

Ileana Cotrubas, Plácido Domingo, Ingvar Wixell, Geraint Evans. Covent Garden de Londres. Dir.: John Pritchard. 1977 - CBS, CD, MZK 79 210.

Katia Ricciarelli, Josep Carreras, Leo Nucci, Domenico Trimarelli. RAI de Torí. Dir.: Claudio Scimone. 1978 - PHILIPS, CD, 412 714-2.

Lucia Popp, Peter Dvorsky, Bernd Weikl, Ievgueni Nesterenko. Ràdio de Munic. Dir.: Heinz Wallberg. 1982 - EURODISC, 301904.

Barbara Bonney, Gösta Winbergh, Bernd Weikl, Rolando Panerai. Maggio Musicale Fiorentino. Dir.: Gabriele Ferro. 1986 - DEUTSCHE GRAMMOPHON, CD, 423 076-2.

Adelina Scarabelli, Chris Merritt, Angelo Romero, Sesto Bruscantini. Simfònica d'Emilia Romagna, Regio de Parma. Dir.: Herbert Soudant. 1988 - NUOVA ERA, CD, 6725.

Kathleen Battle, Luciano Pavarotti, Leo Nucci, Enzo Dara. Metropolitan de Nova York. Dir.: James Levine. 1989 - DEUTSCHE GRAMMOPHON, CD, 429 744 2.

GRAN TEATRE DEL LICEU

Programació Olímpica

Temporada 1991 - 1992

26 de juliol de 1992, 18 hores

Esbart Dansaire de Rubí Cobla la Principal del Llobregat

Programa: Danses Tradicionals catalanes
Tarifa III

27 de juliol de 1992, 21 hores

Concert Orquestra Simfònica i Cor del Gran Teatre del Liceu

Director: Uwe Mund

Programa: Obres de compositors catalans contemporanis
Tarifa II

28 de juliol de 1992, 21 hores

Recital Cecília Bartoli

Gyorgy Fisher, piano

Programa: Àries i cançons de W.A. Mozart i G. Rossini
Tarifa II

29 de juliol de 1992, 21 hores

Concert Jaume Aragall i Miriam Gauci

Director: Romano Gandolfi

Programa: Àries i duos d'òpera

ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU
Tarifa I

30 de juliol de 1992, 21 hores

Concert Orquestra Filharmònica de Minsk i Cor Estatal de la Capella de Minsk (Bielorússia)

Director: Leo Krämer

Solista: Natalia Rudnjewa (mezzo-soprano)

Programa: Llibre Vermell (Oratori) de X. Benguerel
Tarifa II

31 de juliol de 1992, 21 hores

Concert Marilyn Horne i Arleen Augér

Director: Randall Behr

Programa: Àries i duos de G. Rossini

ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL GRAN TEATRE DEL LICEU
Tarifa I

3 al 8 d'agost de 1992, 21 hores

Ballet Lírico Nacional

Director Artístic: Nacho Duato

Programa I (dies 3, 4 i 5)

Trece gestos de un cuerpo (Emiliano / Róriz)

Rassemblement (Bissainthe / Duato) • Mediterrània (Maesso e. a. / Duato)

Programa II (dies 6, 7 i 8)

Coming together (Rzewski / Duato) • Stamping ground (Chávez / Kyllian)

Mediterrània (Maesso e. a. / Duato)

(música enregistrada)

MINISTERIO DE CULTURA - INAEM / Mediterrània - Generalitat Valenciana

Tarifa II

Preus: Tarifa I des de 7.000 a 440 ptes., Tarifa II des de 5.350 a 335 ptes.,

Tarifa III des de 3.000 a 190 ptes.

Venda de l'abonament: Del 27 d'abril al 16 de maig els dies feiners, de 8 a 20 h.

Venda anticipada: Del 18 de maig, de dilluns a dissabte, de 8 h. fins a l'inici de la funció; els festius, d'11 a 13.30 h. i de les 16 h. fins a l'inici de la funció.

Oficina d'Abonaments i Localitats: Rambla Caputxins, 61. Tel. 412 35 32 / 19 03

CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Volar y otras artes

IBERIA colabora con el teatro del Liceo en esta temporada de Opera*. Es nuestra manera de dar alas al Arte. Y a la cultura.

* IBERIA: Patrocinador de la Temporada de Opera del Teatro del Liceo de Barcelona.

IBERIA
LÍNEAS AEREAS DE ESPAÑA

Notes importants

En atenció als artistes i al públic en general, s'exigeix l'adequada correcció en el vestir (senyors: americana i corbata), i es prega la màxima puntualitat: no es permetrà l'entrada a la sala un cop començada la representació, ni verificar enregistraments, fotografies o filmar escenes de cap mena.

El Consorci del Gran Teatre del Liceu, si les circumstàncies ho reclamen, podrà alterar les dates, els programes o els intèrprets anunciats en aquest programa.

En compliment d'allò que disposa l'Article 92 del Reglament d'Espectacles, és prohibit de fumar als passadissos; hom ha d'utilitzar el saló del 1r pis i el vestíbul de l'entrada.

Accés pel carrer Sant Pau, núm. 1, bis, d'ús exclusiu per a minusvàlids. Tel. 318 91 22.

Portada:

Oleguer Junyent (1876-1956): Maqueta per a l'escenografia de *Tannhäuser*, de Richard Wagner. Acte primer: el Venusberg. Gran Teatre del Liceu, 1908. (Centre d'Investigació, Documentació i Difusió de l'Institut del Teatre de Barcelona)

Edició i publicitat: Art-Co/2000

Disseny: Carmelo Hernando

FUNDACIÓ
GRAN TEATRE DEL
L I C E U

La Fundació privada Gran Teatre del Liceu s'ha creat amb una finalitat bàsica, que és la d'estimular les empreses del sector privat perquè contribueixin a la promoció i difusió de la Cultura, tal com és norma als països més desenvolupats.

En aquest sentit, les empreses que formen el primer Patronat i les que s'han anat adherint a la nova Fundació, ja sigui com a Protectores, Col·laboradores o Cooperadores, entenem que la societat catalana d'avui no pot desentendre's de la sort d'una institució tan arrelada a la vida cultural de Barcelona i tan representativa de la vida musical de Catalunya com és el Gran Teatre del Liceu.

Cal conservar i enfortir aquest llegat cultural, creat fa més de 150 anys sense cap altre impuls que no fos el que procedia d'una imparable il·lusió col·lectiva. Deixar ara el futur del Liceu a l'exclusiva responsabilitat de les institucions públiques equivaldria a una mena de deserció.

Per això us demanem que, en la mesura de les vostres possibilitats, us incorporeu a la tasca que ens hem imposat i que, tot associant el vostre nom al prestigi del nostre Gran Teatre, ajudeu a la realització dels seus projectes.

FUNDACIÓ
GRAN TEATRE DEL
LICEU

Presidenta d'Honor
S.M. LA REINA SOFIA

Patrons
CATALANA DE GAS
CAIXA DE CATALUNYA
CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA
AIGÜES DE BARCELONA
BANCO DE EUROPA
BANC DE SABADELL
GRUPO TORRAS
CONSORCI DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Protectors
ANGLO NAVAL INDUSTRIAL
BASSAT, OGILVY & MATHER
IBM
SEAT

Col.laboradors
NESTLÉ
ROCA RADIADORES

Cooperadors
BUFET BERGÓS
COOPERS & LYBRAND
EDITORIAL VICENS VIVES
ENIMONT IBERICA
MCS Marketing Comunicaciones y Servicios
RICARDO MOLINA, S.A.

Informació
Fundació Gran Teatre del Liceu
c/. Sant Pau, 1 bis
08001 Barcelona
Telèfon 318 91 22

Pròximes funcions

Hamburgische Staatsoper Tannhäuser

Richard Wagner

Linda Plech, Gabriele Schnaut, René Kollo (6 i 10)/Günter Neumann (8 i 12), Andreas Schmidt, Hans Sotin (6 i 8)/Harald Stamm (10 i 12), Heinz Kruse, Kristinn Sigmundsson, Peter Galliard, Carl Schultz, Gabriele Rossmanith/Renate Spingler, Heidi von Senden/Edith Sprick, Susanne Snortland/Christiane Donner, Sabine Renner/Katharina Dierks, Beate Skiba/Gisela Weintritt

Direcció musical **Gerd Albrecht**
Direcció d'escena **Harry Kupfer**
Escenografia **Hans Schavernoch**
Vestuari **Reinhard Heinrich**
Producció **Hamburgische Staatsoper (1990)**

PHILHARMONISCHES STAATSORCHESTER I
COR DE L'HAMBURGISCHE STAATSOPER

Amb sobretítulat

Dissabte, 6 de juny, 17 h., funció núm. 94, torn T

Funció de Gala

Dilluns, 8 de juny, 20 h., funció núm. 95, torn A

Dimecres, 10 de juny, 20 h., funció núm. 97, torn B

Divendres, 12 de juny, 20 h., funció núm. 98, torn C

Amb el patrocini d'IBERIA Líneas Aéreas de España

Hamburgische Staatsoper/ Gran Teatre del Liceu Gurre-Lieder

Arnold Schönberg

Linda Plech, Gabriele Schnaut, René Kollo, Alfred Muff, Heinz Kruse, Christoph Bantzer

Direcció musical **Gerd Albrecht**
PHILHARMONISCHES STAATSORCHESTER I
COR DE L'HAMBURGISCHE STAATSOPER

ORQUESTRA SIMFÒNICA I COR DEL GRAN TEATRE DEL LICEU

Dilluns, 15 de juny, 21 h., funció núm. 99, torn A

Dimarts, 16 de juny, 21 h., funció núm. 100, torn D

Totes les representacions de l'Hamburgische Staatsoper a Barcelona estan subvencionades pel Govern de la República Federal d'Alemanya

Recital Edita Gruberova

Piano: **Friedrich Haider**

Obres de Johannes Brahms, Antonín Dvořák, Felix Mendelssohn i Franz Schubert

Amb el patrocini de MARTINI & ROSSI

Dimarts, 9 de juny, 21 h., funció núm. 96, torn E

LA LLUM
FETA JOIA

MASRIERA

Des de 1840

Totes les joies Masriera estan numerades i firmades. Van acompanyades d'un certificat d'origen i autenticitat.
De venda només en establiments autoritzats.

BARCELONA • Bagués • Masriera i Carreras • MADRID • Grassy • SANTANDER • Presmanes

42796-20